

Віталіна КУРИЛЯК

д.е.н., професор

Дмитро ГИЧКА

студент

*Західноукраїнський національний
університет*

ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ВІЙСЬКОВИЙ ФОРМАТИ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З ЄС

З початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну Європейський Союз значно прискорив швидкість інтеграційних процесів стосовно нашої країни, а також посилив надання економічної та військової допомоги. Підтвердження цьому є надання статусу кандидата на вступ до Євросоюзу; запровадження восьми раундів санкцій проти РФ (відключення частини банків країни-агресора від системи SWIFT; санкції на імпорту, що включає технології, пов'язані з навігаційними системами для ракет, виготовлені в ЄС антени, а також компоненти, що використовуються у військових комп'ютерних засобах та ін.); тимчасовий прийом українців в ЄС; спільні закупівлі військової техніки через Інститут підтримки миру; скасування митних обмежень для українських товарів; підвищення спроможності транспортних коридорів Україна-ЄС; лібералізація автоперевезень перевезень, угоди щодо якої було досягнуто в червні 2022р.

ЄС також надає широку підтримку нашій державі як через фінансові, так й інституційні механізми. Так, у березні Україна отримала перші виплати за програмою ЄС Ukraine Facility у розмірі 4,5 млрд. євро, а у квітні 2024р. Європейський Союз надав транш у 1,5 млрд. євро в рамках цієї програми. Усього протягом 2024- 2027 рр. наша держава зможе залучити €50 млрд. Крім того Європарламент підтримав продовження дії угоди про безмитну торгівлю харчовими продуктами з Україною з використанням додаткових заходів для захисту європейських фермерів до 5 червня 2025р. Так, нові правила передбачають, що Єврокомісія може швидко відреагувати та застосувати необхідні заходи у разі серйозних проблем на ринку ЄС або однієї чи кількох країн-членів через український агроімпорту [1].

Стосовно військової допомоги країн ЄС варто зазначити, що вона практично зрівнялась із допомогою від США. Так, на ЄС та США припадає 95% всієї виділеної Україні військової підтримки, з них Європа надала 42 млрд. євро у вигляді асигнувань з початку повномасштабного вторгнення до кінця лютого 2024р. (США – 43,1 млрд. євро) [2, 3]. За оцінками Кільського інституту світової економіки найбільше допомоги було надано такими країнами-членами ЄС, як ФРН, Данія, Нідерланди, Польща, Швеція, Фінляндія, Чехія, Литва [4].

Проте країни ЄС не змогли повністю замінити військову допомогу від США, зокрема стосовно боєприпасів. Крім того оборонний комплекс Європейських країн нарощував виробництво потрібного Україні озброєння досить повільними темпами.

Отже, Україна має всі підстави посісти вагомe місце в економіці Європи як повноправний партнер, країна з вкрай вигідним географічним розташуванням, значними досягненнями в оборонній сфері та потужним економічним потенціалом у промисловості, аграрному секторі й науці. При цьому звичайно вкрай важливою є допомога ЄС як одного з ключових партнерів нашої країни як у військово-технічній, так і економічній сферах не лише у воєнний час, але й під час повоєнного відновлення.

Список використаних джерел:

1. М. Рабинович. Як повномасштабна війна змінила формати співпраці України та ЄС. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2022/11/8/7150040/>

2. <https://rubryka.com/2024/04/25/yevropejska-vijskova-dopomoga-ukrayini-u-rozmiri-vzhe-majzhe-zrivnyavsya-z-amerykanskoju-rezultaty-doslidzhennya/>

3. І. Костіна. ЄС все ще не зрівнявся зі США за обсягом наданої військової допомоги Україні. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/04/25/7184618/>

4. Кільський інститут світової економіки. Допомога Заходу Україні скоротилась на 87%. URL: <https://bukvy.org/kilskyj-instytut-svitovoyi-ekonomiky-dopomoga-zahodu-ukrayini-skorotylasya-na-87/>